

slag og ved den Lov, som vi ifjor vedtog, for fuldkommen rigtig. Det er meget for tidligt endnu at opgive Været og paastaa, at et saadant Forsøg er uigjennemførligt. Der er flere Grunde, hvorfor det endnu ikke har været muligt at faae omhandlede Foretagender i Stand. Jeg tror, at man maa søge disse Grunde ikke i Mangel paa Cøne, men deri, at Speculationsaanden finder mere frugtbringende Foretagender end disse og derfor ikke har Lust til at laste sig over dem. Maaſte kan dette ligge noget deri, at Erfaringen har vist, at det gaar langsommere med Jernbaneudviklingen her i Danmark, end det gaar i Sverig, det varer længere inder vore Jernbaner betale sig, end det har været i Sverig, paa Grund af den mindre Færdsel, der oerhovedet er her i Landet. Endelig kan jeg ogsaa være enig med den foregaaende Væler deri, at vi i høj Grad savne den lokale Patriotisme, som i Sverig har bragt meget store Offre. Derfor man her i Landet vilde gjøre, hvad man har gjort i Sverig, nemlig skyde den halve Anlægsfum sammen og laane den anden Halvdel og dernæst undvære alt Udbytte, indtil man havde amortiseret dette Laan, saa skulde vi ogsaa nok faae Jernbaner her i Landet. Saaledes har Bergen — og denne By er som bekendt noget, men ikke særdeles meget større end Aarhus — tilbudt at tilskyde 800,000 Species, 1,600,000 Rbd. til en Jernbane til Christiania; et saadant Exempel finde vi ikke her i Landet. Naar en æret Væler klagede over, at Publittums Jordringer til Jernbanerne vare for overdrevne, saa er jeg enig med den ærede foregaaende Væler i, at det slet ikke er Tilfældet. Man er ikke paa de sjællandske Baner, og jeg tror heller ikke, man kan sige det paa Statsbanerne, i mindste Maaade forvænt, vi kunne paavise Stationer, der neppe engang høre en anstændig Stationsbygning, og jeg tror slet ikke, at Publittum fræver nogenjohelst urmeligt eller overdreven Lurus i den ene eller anden Henseende. Jeg tror f. Ex., at det er en stor Mangel, at vi endnu ikke ere komne saa vidt, at vi kunne opparme alle Jernbanetupeer paa anden Klasse her paa Sjælland; med nogle Rupeer er det Tilfældet.

Jensen: Det ærede Medlem, der nu satte sig (Kloug) saavel som det ærede Medlem for 3die Kreds (Lobiesen) syntes at rette en Bebreidelse til mig, fordi jeg skulde have villet, at de sekundære Baneanlæg skulde fremmes alene af Statskassen. Jeg har imidlertid udtryffeligt fremhævet, at dette paa ingen Maaade var min Mening, og det har jeg ogsaa sagt under Behandlingen af Loven af 23de Mai 1873, idet jeg netop finder, at de Cøne, som nærmest ere interesserede i disse Baneanlæg, selv under en eller anden Form, men helst under en saadan Form, at Baneanlægene kunne komme til Udførelse, bør deltage i Udvekslingen af Udgifterne. Forøvrigt skal jeg bemærke, at

det gjorde mig noget ondt, at det ærede Medlem for tredje Kreds stiller sig saa stærkt paa Statskassens Side og saa lidt paa Publittums Side; det forekommer mig, at den naturlige Stilling vilde være at søge af al mulig Cøne at faae fremmet alle saadanne store nyttige Foretagender her i Landet og saa lade Finantsministeren afgjøre, hvorvidt vi havde Naad dertil eller ikke. Naar det ærede Medlem bemærkede, at det vilde være vanskeligt at faae Noget til at høre paa en Jernbane, der var anlagt for en Pris af 150,000 Rbd. pr. Mil, saa erindrer det ærede Medlem vist ikke, at Silkeborgbanen er anlagt — jeg har de officielle Opgjælfelser derom liggende for mig — for 120,000 Rbd. pr. Mil, fraregnet Expropriationen og Driftsmateriellet. Naar det ærede Medlem vil se efter i sine Papver, saa vil han finde, at det forholder sig fuldkommen rigtig, saaledes som jeg siger, og det har man opnaaet, dels ved at tage Stinner af en mindre Vægt og dels ved at indskrænke Planums Bredder; man har indskrænket denne til 16 Fod og Stimmernes Vægt til 45 Rbd. pr. Yard. Hvad dernæst det ærede Medlems Bemærkning med Hensyn til de svenske Baner angaar, skal jeg dog tillade mig at udtale, at Forholdene der og her slet ikke kunne sammenlignes. Størstedelen af disse ganske privat anlagte Baner i Sverrig ere bragte i Stand væsentlig for at fremme Udførselen af bestemte Gjenstande fra Fabrikegne, hvor man i Forveien har kunnet beregne Trafikken paa Banen med en høj Grad af Nøjagtighed, idet Trafikken der væsentlig indskrænker sig til Godsstrafik med disse enkelte Væler. Man har altsaa kunnet se og regne sig til, om det vilde være til Fordel for den paagældende Cøn, at en saadan Bane blev fremmet eller ikke. Det er ganske vist ikke Tilfældet med alle Banerne, men for en stor Del af dem forholder det sig saaledes, og navnlig er det Tilfældet med alle de smaa Baner, som ere fremmede alene ved privat Kræfter. Noget lignende gjælder egentlig ogsaa om Anlægget fra Bergen til Kristiania. Bergen er ganske vist ikke meget større end Aarhus, men vist tre til fire Gange saa rig som denne By, og Bergen har en bestemt og stor Udførsel, som det er den magtpaaliggende ad denne Vej, at komme af med. Jeg skal atter ligeover for det ærede Medlem fremhæve, at han i en særdeles Grad maa have misforstaaet mine Ytringer, derjom han har troet, at det var min Hensigt at søge denne Art Anlæg fremmede alene for Statskassens Regning; det er ingenlunde min Mening; men hvad jeg tror, at vi Alle kunne være enige om, er, at vi virkelig ønske, at disse Anlæg skulle blive fremmede, og kunne de fremmes ad den Vej, som nu er foreslaaet, saa skal det meget glæde mig. Det er kun Troen paa, at dette ikke vil være muligt, der har bevæget mig til at tage Ordet i denne Sag. Til det ærede 1ste Medlem for 8de Kreds (Vreinholt) skal jeg bemærke, at jeg tror, jeg har